

राष्ट्रीय कायदा सेवा प्राधिकरणाचा अमलीपदार्थ व्यसनाविरोधात पुढाकार

पणजी, ता. २६ (प्रतिनिधी) : गरजू पीडितांना कायदासेवा देणाऱ्या राष्ट्रीय कायदा सेवा प्राधिकरणाने विविध सामाजिक प्रश्नांच्या सोडवणुकीसाठी रोडमॅप तयार केला आहे. यात अमलीपदार्थाच्या व्यसनांनी प्रासलेल्या व्यक्तींसाठी स्वतंत्र, योजनेचा समावेश आहे. ९ नोव्हेंबर रोजी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी याच्या हस्ते या योजनेचा प्रारंभ होईल, अशी माहिती राष्ट्रीय कायदा सेवा प्राधिकरणाचे अघ्यक्ष न्यायमूर्ती टी. एस. ठाकूर यांनी दिली.

गोवा राज्य कायदासेवा प्राधिकरणातो आयोजित परिदेशाठी न्यायाधीश ठाकूर गोवा भेटीवर आहेत. यावेळी त्यांनी राष्ट्रीय कायदा सेवा प्राधिकरण अर्थात नालसाच्या कार्यकक्षा आणि भविष्यातील योजनांवर प्रकाश टाकला. गेली बीस वर्षे नालसा कायदासेवेवर भर देत आले आहे. पण न्यायाच्या व्यापक कक्षांना स्पर्श करण्यासाठी प्राधिकरणाचे प्रयत्न असल्याचे त्यांनी सांगितले.

देशात सुमारे ४६ कोटी असंघित

कामगार आहेत. यातील १५ कोटी महिला आहेत. बहुतांशी असंघित कामगार बांधकाम व्यवसायात आहेत. देशाच्या विकासाला हातभार लवणाऱ्या या कामगारांना मूळभूत हक्कांपासूनही डावलले जाते. राज्य सरकारमार्फत कामगार कल्याणासाठी विशेष कर आकारला जातो. हा पैसा बँकांमध्ये पडून असतो. पण त्याचा कामगारांच्या कल्याणकारी योजनांसाठी उपयोग होत नाही, अशा समस्या सोडवण्यासाठी प्राधिकरण प्रयत्न करणार आहे.

अमलीपदार्थाच्या व्यसनांमुळे आयुष्य उद्घवस्त झालेल्या लोकांसाठीही पुनर्वसन केंद्र आणि इतर सेवांसाठीही प्राधिकरण प्रयत्नशील आहे. राज्य प्राधिकरणांना स्वतंत्र निधी पुरवून यासाठीच्या

योजना अंमलात आणल्या जाणार आहेत. यासाठी रोडमॅप तयार करण्यात येत असून लवकरच या योजनाची अमलबजावणी सुरु होईल, असे न्यायमूर्ती ठाकूर यांनी स्पष्ट केले.

आदिवासी भागांमध्ये स्थानिक प्रशासन आणि गावच्या वरिष्ठांचे स्वतंत्र कायदे चालतात. त्यामुळे अनेक महिला न्यायापासून उपेक्षित राहतात. यासाठी आदिवासी भागातील गाव बुढांसाठी प्राधिकरणामार्फत विशेष प्रशिक्षण देऊन त्यांना न्यायप्रक्रियांची माहिती देण्यात येणार असल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले.

वेश्या आणि त्यांची मुळे निरनिराळ्या प्रकारच्या शोषणाची कायम बळी ठरतात हे शोषण थांबवण्यासाठी आणि वेश्याच्या पुनर्वसनासाठी नालसातो खास योजना आखण्यात आल्या आहेत. सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती सिक्री यांच्या अध्यक्षतेखाली यासाठीच्या उपाययोजनांची आखणी करण्यात येत असल्याचे न्यायमूर्ती व्ही. ठाकूर यांनी सांगितले.

Date: 27/09/2015

Outreach of poverty alleviation schemes is poor, says Thakur

■ NT NETWORK

PANAJI

There are various poverty alleviation schemes, but their benefits do not reach the large number of workers in the unorganised sector, said Justice T S Thakur of Supreme Court.

Justice Thakur was speaking at a function organised by Goa State Legal Services Authority, on Saturday, on court room interface, child labour and right to education, advancing lawyering skills - legal services,

lawyers and commendation of best DLSA and PLV in the state.

Speaking further, he emphasised on the need for proper implementation of welfare schemes by the Centre as well as state governments.

"There are laws and legislations in the books like the Construction Workers Protection Act. Rules are there, schemes are there, but what is lacking is the sensitivity about these laws. Though there is Construction Workers' Protection Act, but the au-

thorities responsible for its implementation have shown little sensitivity," he said.

Justice Thakur also said, "When we provide justice, poor people should not be at disadvantage as they cannot afford to fight, and the real challenge is in legal awareness of rights of poor people and enforcement of their rights, and there is a need to give due recognition to the workers engaged in the unorganised sector so as to protect their social, economic and legal rights."

बालमन समजणाऱ्या न्यायालयांची गरज राष्ट्रीय कायदा सेवा प्राधिकरणाच्या परिषदेत कायदेतज्ज्ञांचे मत

पणजी, ता. २६ (प्रतिनिधी) : कायद्याच्या किंचकट प्रक्रियामध्ये अनेकदा कोवळी मुलेही भरडली जातात. त्यापुढे लहान मुलांसंबंधीच्या खटल्यासाठी मुलांची मानसिकता लक्षात घेऊन न्यायालयातील वातावरण निर्मिती गरजेची आहे. मुलांचे खटले हाताळताना न्यायप्रक्रियेतील प्रत्येक घटकाने बालमन समजून घेणे आवश्यक असल्याचे मत राष्ट्रीय कायदासेवा प्राधिकरणाच्यावतीने आयोजित परिषदेत कायदेतज्ज्ञांनी व्यक्त केले. राष्ट्रीय कायदा सेवा प्राधिकरणाचे अध्यक्ष न्यायमूर्ती टी. एस. ठाकूर,

मुंबई उच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती व्ही. एम. कांडे, मुंबई उच्च न्यायालयाच्या गोवा खंडपीठाचे न्यायमूर्ती एफ. एम. रेईश, अंडव्होकेट जनरल आम्हाराम नाडकर्णी आदी हजर होते. या एकदिवसीय परिषदेत बालकामगार आणि बाल लैंगिक शोषणासारख्या प्रकरणातील न्यायप्रक्रिया आणि अपेक्षित सुधारांवर चर्चा झाली.

परिषदेच्या पहिल्या सत्रात झालेल्या चर्चेत न्यायमूर्ती ए. पी. लवदे, न्यायमूर्ती व्ही. व्ही. बाक्रे, न्यायमूर्ती बी. देशपांडे आणि अंड. मिशेल मेन्डोसा यांनी सहभाग नोंदवला.

लहान मुलांचे लैंगिक शोषण रोखण्यासाठी देशात अजूनही पुरेशा कायदेशीर तरतुदी नाहीत. लहान मुलांसाठी स्वतंत्र कायदा असणारे गोवा एकमेव राज्य आहे. अशा प्रकारचा कायदा सर्व राज्यांमध्ये असणे अपेक्षित असल्याचे मत न्यायमूर्ती ए. पी. लवदे यांनी व्यक्त केले.

लहान मुलांसंदर्भातील खटल्यावेळी विशेष काळजी घेणे आवश्यक असते. न्यायकक्षाच्या रचनेपासून पीडिताला आरोपीचा चेहरा दिसू नये आणि त्याच्यावर जबानी देताना दबाव येऊ नये, यासाठी मिशेल मेन्डोसा यांनी सांगितले.

विशेष काळजी आवश्यक असल्याचे न्यायमूर्ती बी. देशपांडे यांनी सांगितले.

बाल न्यायालयात बाल लैंगिक शोषणासंबंधीच्या प्रकरणाचा अतिरिक्त ताण आहे. अशा गुन्ह्यांनी सामाजिक संस्था आणि पोलिसांकडे होणाऱ्या नोंदीमध्येही मोठी तफावत आहे. अनेकदा प्रकरणे समोर येत नसल्याने मुलांना मानसिक आणि शारीरिक घुसमट सहन करावी लागते. त्यापुढे अशा स्वरूपाच्या गुन्ह्यांच्या सुनावणीवेळी मुलांना काणत्याही प्रकारचा त्रास होणार नाही, याची काळजी घेणे गरजेचे असल्याचे अंड.

Date: **27/09/2015**

सर्व घटकांना आपल्या अधिकारांची जाणीव व्हावी

३ सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश टी. एस ठाकुर यांचे विचार

पणजी, दि. २६ (प्रतिनिधी)

समाजाचा विकास
साधण्यासाठी कायद्याचा
उपयोग झाला पाहिजे तसेच
कायद्यानुसार देण्यात आलेल्या
हक्कांचा वापर समाजातल्या सर्व
घटकापर्यंत पोहोचायला पाहिजे,
असे प्रतिपादन आज सर्वोच्च
न्यायालयाचे न्यायाधीश टी. एस.
ठाकुर यांनी व्यक्त केले.

ते पणजी येथे गोवा स्टेट
लीगल सर्विस ॲथोरिटीच्या
कार्यक्रमात बोलत होते.
यावेळी मंचावर मुंबई उच्च
न्यायालयाचे न्यायाधीश ढही.
एम.एम. कानडे, न्यायाधीश
एफ. एम. रेस, न्यायाधीश सी.
व्ही. भाडंग, न्यायाधीश के.
एल वडाने, ॲडव्होकेट जनरल
आत्माराम नाडकर्णी, मुंबई उच्च
न्यायालयाच्या गोवा खंडपीठाच्या

बार काऊसिलचे उपाध्यक्ष सुदिन
उसगावकर उपस्थित होते.

ठाकुर पुढे म्हणाले, नॅशनल
लीगल ॲडव्होकेट सेलतर्फ सध्या
आदिवासी लोकामध्ये कायद्याची
जागृती करणे करून त्यांचा
विकास घडवून आणण्यासाठी,
तसेच त्यांना समाजाच्या मुख्य
प्रवाहात आणण्यासाठी कायद्याचे
महत्त्व पटवून देण्यात येत आहे.
भारतातील आंध्र प्रदेश, मध्य
प्रदेश, उत्तर पूर्व भारत या
भागात अजूनही मोठ्या प्रमाणात
आदिवासींची वस्ती असून, त्याचे
राहणीमान सुधारण्याची गरज
आहे, असे ते यावेळी म्हणाले.

या परिषदेत बालहक्क कायदा
तसेच शिक्षण हक्क कायदा,
आजच्या शतकातील आधुनिक
वकिलीचे शिक्षण या विषयांवर
चर्चा करण्यात आली.

'Offer legal aid to the traditionally neglected'

SC Judge Asks Legal Services Authorities To Go Beyond Allocating Pro Bono Advocates

TIMES NEWS NETWORK

Panaji: Justice T S Thakur of the Supreme Court and executive chairperson of the national legal services authority (NALSA) stressed on the need for the authority to go beyond merely allocating advocates to render free legal service. Various authorities at the state and district levels should extend help to those who have traditionally been neglected by the government, he said.

He stressed on the unorganized labour sector, which has a sizeable number of construction workers. Of the 46 crore labourers employed in the unorganized labour sec-

Justice T S Thakur inaugurates the programme under Goa State Legal Services Authority at the Institute Menezes Braganza hall, Panaji

tor in the country, 15 crore are women. Often a ₹1,000 crore project is being executed by a company which has billions of rupees as its turnover but the poor labourer is working along with his wife and children are playing somewhere

in the mud, he pointed out.

"Construction contractors have certain rights and obligations cast upon them to provide shelter, medical aid, and social security schemes. In Karnataka we found that ₹3000 crore had been collected by the government for CESS. This collection under the Building and Other Construction Workers Welfare Cess Act was meant to be spent for the benefit of the labourers to provide schemes for them. But the schemes are dead and the money that has been collected is lying in a bank and earning interest. It is injustice to the labourers for whose benefit this money has been collected. If because

of the apathy, indifference and criminal neglect on the part of the administration this money is not being utilized for the benefit of the poor man, for whom it has been collected, then this is a failure. And legal services authorities have a role to ensure that this failure is addressed," he said, adding that NALSA at a recent meeting formulated a scheme for the unorganized labour sector.

The authority has also formulated a scheme to help rehabilitate those coping with drug abuse, which will be launched by the Prime Minister on November 9 celebrated as Legal Service Day, in New Delhi. The scheme provides a

road map for the authorities to aid this neglected group. Yet another scheme that the authority has formulated will lend assistance to commercial sex workers.

The authority has also begun working with the tribal groups in north east India where the administration of justice is in the hands of village elders. The programme works with the village elders trying to introduce them to the concept of justice that is understood in the rest of the country. "We want to tell them, if you have the power to exercise in certain situations, exercise it along the lines that the civilized world understands," Thakur says.